

FOR 1999-01-13 nr 67: Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien.

DATO: FOR-1999-01-13-67
DEPARTEMENT: LMD (Landbruks- og matdepartementet)
AVD/DIR: Avd. for matpolitikk
PUBLISERT: I 1999 112
IKRAFTTREDELSE: 1999-01-13
SIST-ENDRET: FOR-2004-11-15-1467
ENDRER: FOR-1995-01-01-1
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: LOV-1992-12-04-130, LOV-2003-12-19-124-§33, LOV-2003-12-19-124-§36, FOR-2003-12-19-1790

INNHold

Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien.

- § 1. Formål
- § 2. Virkeområde
- § 3. Definisjoner
- § 4. Offentlig godkjenning
- § 5. Godkjenning og registrering av dyr
- § 6. Avstammings- og identifikasjonsdokument m.v.
- § 7. Krav til registerføring i tredjeland
- § 8. Krav til avlsmateriale ved innførsel fra tredjeland
- § 9. Kåring av hingster
- § 10. Kåring
- § 11. Krav til hingsten
- § 12. Bruk av egen hingst
- § 13. Organisert kryssningsavl
- § 14. Kåringsnemnder
- § 15. Protokoll
- § 16. Bruken av kårede hingster
- § 17. Avlshingster stasjonert i utlandet
- § 18. Sykdom
- § 19. Utgifter
- § 20. Tilsyn og vedtak
- § 21. Straff
- § 22. Dispensasjon
- § 23. Ikrafttredelse

Vedlegg 1. Vilkår for offentlig godkjenning av instanser som fører eller oppretter dyreregister (stambøker) over registrerte dyr av hestefamilien

Vedlegg 2. Krav til hest ved innføring i dyreregister (stambok)

Vedlegg 3. Krav til opplysninger i identifikasjonsdokument

Vedlegg 4. Avlssertifikater for handel med sæd, egg og embryo

Vedlegg 4a

Vedlegg 4b

Vedlegg 4c

Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 13. januar 1999 med hjemmel i lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl og lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 90/427/EØF, direktiv 94/28/EF, vedtak 93/623/EØF, vedtak 96/78/EF, vedtak 96/79/EF, vedtak 92/353/EØF, vedtak 92/354/EØF, vedtak 2000/68/EF og vedtak 2004/186/EF). Endret 15 juni 2001 nr. 687, 9 jan 2004 nr. 101 (bl.a hjemmel), 15 nov 2004 nr. 1467.

§ 1. Formål

Forskriftens formål er å sikre forsvarlig avl på dyr av hestefamilien, herunder kunstig overføring av sæd, egg og embryo, identifisering og registrering av avls- og konkurransedyr.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder alle dyr av hestefamilien som skal nyttes til avl og/eller konkurranse.

§ 3. Definisjoner

Dyr av hestefamilien: Hest eller esel brukt som husdyr eller krysningsavkom av slike dyr.

Registrert dyr av hestefamilien: Dyr av hestefamilien som er oppført eller som har rett til å bli oppført i et dyreregister (stambok) omhandlet i § 5, og som er identifisert ved identifikasjonsdokument omhandlet i § 6.

Dyreregister (stambok): En bok, en database, kartotek eller annen databærer som blir ført av en instans som er offentlig godkjent eller autorisert i et land i EØS, eller av et offentlig kontor i det aktuelle land, og hvor dyr av hestefamilien føres opp eller registreres med angivelse av alle kjente forfedre.

Tredjeland: Et land som ikke er medlem av EØS.

Instans: Alle organisasjoner, avlsorganisasjoner, avlslag, private foretak eller offentlig myndighet som er godkjent til å føre stambok eller register for berørte raser av dyr av hestefamilien.

§ 4. Offentlig godkjenning

For å bli offentlig godkjent må instanser med hovedkontor i Norge, som fører eller oppretter dyreregister, søke Mattilsynet om dette. For å få godkjenning må instansen oppfylle vilkårene i vedlegg 1.

Mattilsynet kan avslå godkjenning av en instans, dersom det allerede finnes en instans for den aktuelle rasen og Mattilsynet finner at godkjenning av en ny instans vil utgjøre en fare for bevaring av rasen eller skade en eksisterende instans. Det samme gjelder dersom godkjenning av en ny instans skader gjennomføringen av avlsprogrammet til den eksisterende instans.

Mattilsynet kan også avslå godkjenning av en instans dersom dyr av denne rasen kan innføres eller registreres i et spesielt avsnitt av et register (stambok) som føres av en instans som for dette avsnittets vedkommende, overholder de prinsipper som i samsvar med vedlegg 1 pkt. 3 bokstav b er gitt av den instans som fører det opprinnelige register (stambok) for rasen.

Mattilsynet kan tilbakekalle godkjenning dersom vilkårene for godkjenningen ikke blir overholdt.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 101.

§ 5. Godkjenning og registrering av dyr

For å bli godkjent som registrert dyr av hestefamilien, må hest oppfylle de krav som fremgår av vedlegg 2. Innføring og registrering i stambok skal skje i henhold til vedlegg 2.

Ved handel innenfor EØS med dyr av hestefamilien som er registrert i avsenderlandet, skal dyrene, med mindre annet er avtalt mellom de berørte instanser, registreres eller føres opp i det relevante registeret (stamboken) i mottakerlandet under samme navn (og med sitt livsvarige identitetsnummer gitt ved førstegangsregistrering), med angivelse av fødselslandets nasjonalitetsmerke i henhold til internasjonale avtaler.

Dersom instansens vedtekter tillater det, kan et annet navn, også et midlertidig navn, tilføyes før eller etter dyrets opprinnelige navn, forutsatt at dyrets opprinnelige navn beholdes i parentes i hele dyrets levetid, og at fødselslandet oppgis ved dets nasjonalitetsmerke i henhold til internasjonale avtaler.

0 Endret ved forskrift 15 juni 2001 nr. 687.

§ 6. Avstammings- og identifikasjonsdokument m.v.

For å kunne dokumentere dyrs opprinnelse og helsestatus skal det ved forflytning av registrerte dyr av hestefamilien både fra EØS og tredjeland, følge med et identifikasjonsdokument (pass) på et formular som er i samsvar med vedlegg 3. Passet skal ha følgende hovedinformasjon: Opplysninger om passutsteder, eier av dyr, identifikasjon, registrering av identitetskontroll, vaksinasjoner og laboratorieundersøkelser.

Identifikasjonsdokument skal være utstedt av en godkjent instans som i dyrets opprinnelsesland fører stamboken eller raseregisteret for det aktuelle dyr, eller annen instans som administrerer konkurranse- eller løpshester. Identifikasjonsdokumentet kan følge registrerte dyr av hestefamilien født før 1. januar 1998, og skal følge registrerte dyr av hestefamilien født etter 31. desember 1997.

Ved handel med sæd, egg og embryo innenfor EØS, skal det medfølge avlssertifikater i henhold til vedlegg 4 (4a - 4c) undertegnet av vedkommende lands myndighet. I stedet for å bruke sertifikatene som er gjengitt i vedlegg 4 (4a 4c), kan de samme opplysningene tas med i dokumenter som følger med sæden, eggene og embryoene. I slike tilfeller skal myndighetene ved følgende formulering bekrefte at de fastsatte opplysningene er tatt med i nevnte dokumenter:

« Undertegnede bekrefter at disse dokumenter inneholder opplysningene nevnt i vedleggene 4a - 4c i forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien. »

Levende dyr, sæd, egg og embryo som innføres fra andre land i EØS, skal gjennomgå kontroll i henhold til forskrift om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall. Denne kontrollen omfatter også den avlsmessige dokumentasjonen som følger dyrene. Alle sertifikater skal derfor framlegges på innførselspunktet.

0 Endret ved forskrift 15 nov 2004 nr. 1467.

§ 7. Krav til registerføring i tredjeland

Dyr som kommer fra tredjeland, skal være innført eller registrert i dyreregister ført av offentlig godkjent instans i vedkommende tredjeland. Myndighetene i tredjelandet skal fastsette lister over slike godkjente instanser. Instansene skal være overvåket av kontrollmyndighetene i landet og skal overholde de krav som er fastsatt når det gjelder:

- oppføring og registrering i stambøker eller registre
- godkjenning av dyr til avl
- bruk av sæd, egg og embryo fra dyr.

Instansene er forpliktet til å oppføre/registrere dyr, sæd, egg og embryo, og dyr som stammer fra slikt avlsmateriale i sine stambøker/registre, dersom de kommer fra instans som er godkjent i henhold til denne forskrift.

Kontroll i tredjeland med instanser som er ansvarlig for stambokføring eller registrering av hest av angjeldende rase, utføres av inspektører utnevnt av EU-kommisjonen på vegne av land i EØS.

§ 8. Krav til avlsmateriale ved innførsel fra tredjeland

Det kan bare innføres dyr, samt sæd, egg og embryo av dyr, som oppfyller kravene i § 6 og som følges av godkjente avstammings- og identifikasjonssertifikater. I stedet for å bruke sertifikatene som er gjengitt i vedlegg 4 (4a, 4b, 4c), kan de samme opplysningene tas med i dokumenter som følger med sæden, eggene og embryoene. I slike tilfeller skal myndighetene ved følgende formulering bekrefte at de fastsatte opplysningene er tatt med i nevnte dokumenter:

« Undertegnede bekrefter at disse dokumenter inneholder opplysningene nevnt i vedleggene 4a - 4c i forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien. »

Det kan bare innføres sæd etter dyr som har gjennomgått kontroll og individgransking og fått vurdert avlsverdi.

Dersom sæd kommer fra et dyr som ikke har vært gjenstand for kontroll av ytelsesevne og vurdering av avlsverdi, kan den innføres bare i de mengder som er nødvendig for at godkjente instanser skal kunne gjennomføre offisielle tester. Etter anmodning fra et land i EØS eller på eget initiativ og etter bestemte prosedyrer, kan EU-kommisjonen fastsette ytterligere krav for avl eller avstamning ved innførsel av visse dyr, sæd, egg og embryo, for å ta hensyn til særlige forhold i tredjeland.

Innførsel av dyr, sæd, egg og embryo til teknisk og vitenskapelige forsøk utført under kontroll av myndighetene, reguleres ikke av denne forskrift.

Levende dyr, sæd, egg og embryo som innføres fra tredjeland skal gjennomgå en veterinær grensekontroll i henhold til forskrift om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall. Denne kontrollen omfatter også den avlsmessige dokumentasjonen som følger dyrene. Alle sertifikater skal derfor framlegges på innførselspunktet.

0 Endret ved forskrift 15 nov 2004 nr. 1467.

§ 9. Kåring av hingster

Krav til kåring gjelder for alle hingster og avlsretninger i Norge. En hingst som er 3 år eller eldre er kåret:

- når den har fått premiegrad på offentlig utstilling i Norge. Kåringen gjelder da inntil hingsten blir innkalt til utstilling på nytt eller blir avkåret av kåringsnemnda. Kåringsnemnda kan innkalle en premiært hingst til ny vurdering når det har gått minst 3 år siden hingsten ble premiært.
- når den har fått kåringsgrad i Norge. Denne kan gjelde for ett eller inntil 3 år. Den kan gjelde for hele raseområdet eller en del av dette.

Hingstenes alder regnes fra 1. januar i det år de er født.

Hingstene bedømmes etter den avlsplan som til enhver tid gjelder.

§ 10. Kåring

Kåring av hingster skal foregå på offentlig utstilling som skal være kunngjort.

Hingster som skal vises til kåring, må være innmeldt til den som skal ta imot innmeldingene, innen den kunngjorte fristen.

I særskilte tilfelle kan kåringsnemnda kåre hingster utenom offentlig utstilling. Kåringen gjelder da bare for ett år.

Kåringsnemnda kan fornye tidligere kåring, eller avkåre premierte eller kårede hingster i tråd med avlsplanen for rasen, uten at hingsten møter på nytt.

§ 11. *Krav til hingsten*

Hingst som blir vist til kåring, må fylle de krav til avstamning som gjelder for stambokføring av vedkommende rase. Hingster skal bedømmes etter de retningslinjer for vektlegging av egenskaper som fastsettes i avlsplanen for rasen. Hingster skal være fri for de defekter og arvelige lidelser som er diskvalifiserende for å oppnå kåring i en rase.

Hingster som tidligere er nektet kåring på grunn av defekter og arvelige lidelser, kan avvises ved innmelding dersom nevnte defekter og arvelige lidelser fortsatt er diskvalifiserende.

§ 12. *Bruk av egen hingst*

Det er forbudt å nytte andre hingster til avl enn de som er kåret i samsvar med regler gitt i medhold av denne forskrift.

En hingst som ikke er kåret, men som eies av en enkelt person, kan likevel nyttes til eierens egne hopper, såfremt dette er godkjent av den enkelte instans, og etter de kriterier den enkelte instans bestemmer.

Det samme gjelder for hingster som eies av to eller flere personer, eller av selskap, herunder aksjeselskap, der hoppene eies av de samme personer eller selskap.

§ 13. *Organisert krysningsavl*

Hingst må ikke uten dispensasjon fra Landbruksdepartementet nyttes til hopper av andre raser med unntak av tilfeller som gjelder avl av varmblods ridehest eller organisert sportspionniavl i regi av de godkjente instanser.

§ 14. *Kåringsnemnder*

Norsk Hestesenter oppnevner kåringsnemnder med varamedlemmer. Lands- eller landsdelsorganisasjonen for vedkommende rase eller avlsretning skal gis anledning til å fremme forslag om medlemmer av kåringsnemnda.

Kåringsnemnda for hver rase eller avlsretning skal bestå av en leder og minst to medlemmer.

Medlemmer av kåringsnemndene skal være dommere ved de offentlige hingsteutstillinger etter behov. Medlem av en kåringsnemnd kan delta som hingstedommer for en annen rase dersom forholdene gjør dette mest praktisk, og vedkommende har de nødvendige forutsetninger for å dømme den andre rasen.

Oppnevningen av kåringsnemnder gjelder for ett år om gangen. Medlemmene får reise- og kostgodtgjørelse etter statens regulativ, og dessuten honorarer som gjelder for utstillingsdommere.

§ 15. *Protokoll*

Kåringsnemnda skal føre protokoll (katalog) med beskrivelse av hver hingst som blir vist til kåring. Hver enkelt utstiller skal få utskrift av bedømmelsen av sin hingst, og samtidig resultater av kåringsnemndas avgjørelse.

§ 16. Bruken av kårede hingster

Eier av kåret hingst har plikt til å rette seg etter de bestemmelser som blir gitt for stasjonering og bruk av avlshingster innenfor hvert enkelt raseområde. Eier har også plikt til å sende inn pålagte rapporter til Norsk Hestesenter og organisasjonene.

§ 17. Avlshingster stasjonert i utlandet

Det er tillatt å føre norske hopper til hingster som er kåret (godkjent for avl) og oppstallet i land utenfor Norge. Bruk av fersk eller frossen sæd som innføres forutsetter at hingsten er godkjent av norsk kåringsnemnd for rasen og må skje i samsvar med regler fastsatt av den enkelte instans og godkjent av Mattilsynet.

Bruk av embryo må skje i samsvar med regler fastsatt av den enkelte instans og godkjent av Landbruksdepartementet.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 101.

§ 18. Sykdom

Det er forbudt å bruke hingst som lider av smittsom sykdom til avl.

§ 19. Utgifter

Det offentlige svarer ikke for omkostninger i samband med innføring eller registrering i dyreregister og utfylling av avstamningssertifikater og hestepass. Det kan ikke pålegges særavgifter for innføring eller registrering i dyreregister av godkjente avlsdyr/registrerte dyr av hestefamilien som allerede er innført eller registrert i et dyreregister som blir ført av godkjent instans i et annet land i EØS.

§ 20. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 101.

§ 21. Straff

Forsettlig overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til husdyravlsloven § 8 og matloven § 28. Uaktsom overtredelse er også straffbart etter matloven § 28.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 101.

§ 22. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 101.

§ 23. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 13. januar 1999. Fra samme tid oppheves forskrift av 1. januar 1995 nr. 1 om godkjente (reinavla) dyr av hestefamilien.

0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 101 (tidligere § 24).

Vedlegg 1. Vilkår for offentlig godkjenning av instanser som fører eller oppretter dyreregister (stambøker) over registrerte dyr av hestefamilien

For å få offentlig godkjenning, må instanser som fører eller oppretter dyreregister (stambøker):

- 1) ha status som juridisk person,

- 2) dokumentere overfor Mattilsynet:
- a) kvaliteten av sin virksomhet,
  - b) at de prinsipper som er gitt av den instans som fører den opprinnelige stambok for rasen (hvis det dreier seg om en instans som ikke fører den opprinnelige stambok for rasen), overholdes,
  - c) evne til å utøve den nødvendige kontrollen med føring av stamboken,
  - d) at de har tilstrekkelig mange dyr til å kunne gjennomføre et forbedrings- eller avlsprogram eller i gitt tilfelle å kunne sikre bevaring av rasen når det blir sett som nødvendig,
  - e) at de er i stand til å framskaffe og utnytte de opplysninger om dyrenes prestasjoner som er nødvendige for gjennomføring av avlsprogrammet for bedring eller bevaring av populasjonen,
- 3) ha etablert et grunnlag for:
- a) et system for utlevering av opplysninger (om f.eks. ytelser), som kan benyttes til å bedømme dyr av hestefamilien med henblikk på rasens forbedring, avl eller rasens bevaring,
  - b) når det dreier seg om en instans som fører den opprinnelige stambok for rasen:
    - et registreringssystem for avstamning, en definisjon av rasens (eller rasenes) karakteristika eller av den populasjon som omfattes av stamboken,
    - et basissystem for identifikasjon av dyrene,
    - en definisjon av avlsmål,
    - inndeling av stamboken i flere avsnitt, dersom det er ulike vilkår for inntak av dyr i stamboken, eller dersom det er ulike framgangsmåter ved klassifisering av dyr som blir innført i stamboken,
    - foreldre og besteforeldre fra en eller flere andre stambøker dersom dette er nødvendig,
- 4) ha en forretningsorden som bl.a. fastslår at det ikke må forekomme forskjellsbehandling av oppdretterne. Dersom det innenfor EØS finnes flere instanser for samme rase, som dekker hele dette området, kan det i en instans' vedtekter fastsettes at dyrene skal være født på et bestemt område for å kunne innføres i stamboken på grunnlag av fødselsattesten. Denne begrensning gjelder ikke for innføring til avl.
- 0 Endret ved forskrift 9 jan 2004 nr. 101.

Vedlegg 2. Krav til hest ved innføring i dyreregister (stambok)

I. Hovedavsnitt i dyreregisteret

1. For å kunne føres opp i hovedavsnittet i sin rases stambok må registrerte dyr av hestefamilien
  - stamme fra foreldre som er ført opp i hovedavsnittet i en stambok for samme rase og ha en avstamning som er fastsatt i samsvar med stambokens regler,
  - være identifisert som føll sammen med moren i samsvar med stambokens regler, som minst bør kreve en springseddel som dokumentasjon på farskapet.
2. Som unntak fra nr. 1 første strekpunkt, kan et dyr føres opp i hovedavsnittet for å delta i et krysningsprogram instansen har godkjent i samsvar med stambokens regler. I krysningsprogrammet bør det angis hvilke raser som kan delta.

II. Oppdeling av hovedregister

1. Stambokens hovedavsnitt kan inndeles i flere klasser etter dyrenes prestasjoner i samsvar med nr. 3 bokstav b) femte strekpunkt i vedlegg 1 i denne forskriften. Bare dyr av hestefamilien som oppfyller kriteriene fastsatt i I. Hovedavsnitt i dyreregisteret, kan føres opp i en av disse klassene.

2. Dersom en stamboks hovedavsnitt omfatter flere klasser, skal et dyr fra en annen stambok føres opp i den klassen i stamboken det oppfyller kriteriene for.

III. Innføring av tilleggsavsnitt i stamboken

1. En instans som fører stambok, kan beslutte at et dyr som ikke oppfyller kriteriene fastsatt i I. Hovedavsnitt i dyreregisteret, kan føres opp i et tilleggsavsnitt i stamboken. Dyret må oppfylle følgende krav:

- være identifisert i samsvar med stambokens regler,
  - være bedømt som rasetypisk,
  - oppfylle kriteriene for minsteprestasjoner fastsatt i stambokens regler.
2. Instansen bør fastsette regler som åpner mulighet for å føre opp slike dyrs avkom i hovedavsnittet.

Vedlegg 3. Krav til opplysninger i identifikasjonsdokument

Pass

Generell veiledning

I. Passet skal inneholde alle nødvendige opplysninger om hvordan det brukes og opplysninger om den myndighet som har utstedt passet.

II. Passets innhold

A. Passet skal inneholde følgende opplysninger:

1. Kapittel I:

Eier av dyr av hestefamilien

Navnet på eieren eller hans agent skal angis.

2. Kapittel II og III:

Identifikasjon av dyr av hestefamilien

Dyret skal identifiseres av vedkommende myndighet.

3. Kapittel IV:

Registrering av identitetskontroll

Når lov og forskrift krever det skal vedkommende myndighet verifisere og registrere identiteten til dyr av hestefamilien.

4. Kapittel V og VI:

Registrering av vaksinasjoner

Alle vaksinasjoner skal registreres i kapittel V (bare hesteinfluensa) og i kapittel VI (alle andre vaksinasjoner).

5. Kapittel VII:

Laboratorieundersøkelse av dyrenes helse

Resultatene av alle undersøkelser som foretas for å påvise overførbare sykdommer, skal registreres.

6. Kapittel IX

Medisinsk behandling

Del I og del II eller del III i dette kapitlet utfylles behørig i overensstemmelse med veiledningen for dette kapitlet (se forklaring etter siste skjema i kapittel IX).

B. Passet kan inneholde følgende opplysninger:

Kapittel VIII:

Helsemessige basiskrav (helseattest). Denne følger ikke med passet, men legges ved passet separat når det er krav om slik attest.

0 Endret ved forskrift 15 juni 2001 nr. 687.

Vedlegg 4. Avlssertifikater for handel med sæd, egg og embryo (omitted)

Vedlegg 4a

Trykk her for å se vedlegget:

0 Tilføyd ved forskrift 15 nov 2004 nr. 1467.

Vedlegg 4b

Trykk her for å se vedlegget:

0 Tilføyd ved forskrift 15 nov 2004 nr. 1467.

Vedlegg 4c

Trykk her for å se vedlegget:

0 Tilføyd ved forskrift 15 nov 2004 nr. 1467.